Dosarul nr. 2-7222/23
2-23052205-12-2-07042023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

21 decembrie 2023 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Bogdana Mamedov

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Lina Aparatu împotriva lui Andrei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată și la cererea reconvențională depusă de către Andrei Aparatu împotriva Linei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

constată:

La data de 06 aprilie 2023, Lina Aparatu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 08 septembrie 2020, de către Serviciul stare civila Botanica, mun. Chișinău, cu numărul 176, a fost eliberat certificatul de divorț, prin care se constată divorțul între ea și Andrei Aparatu.

A menționat că, la data de *****, în familie s-a născut copilul *****, fiind eliberat certificatul de naștere cu nr. 1831 din 07 octombrie 2013 de către OSC sectorul Botanica, mun. Chișinău, în care la rubrica părinți fiind indicați tata Andrei Aparatu și mama Lina Aparatu.

A susținut că, din motiv că, ea nu mai locuiește împreună cu pârâtul, fiind divorțați și conviețuirea lor nu mai poate avea loc, deoarece pârâtul a devenit agresiv și nu aduce nici un suport financiar și educațional asupra feciorului minor, consideră oportun de a stabili domiciliul copilului minor cu ea și de a încasa de la pârât pensia de întreținere a copilului minor.

A afirmat că, la moment copilul este atașat de ea și se află în mod exclusiv doar la întreținerea sa.

A declarat că, de cînd locuiesc separat, pârâtul a manifestat o totală indiferență față de ea și copil, necontribuind absolut la nici un suport moral sau financiar, având posibilități financiare mai bune decât ea. Mai mult ca atât, acesta nici nu participă în viața și educația copilului minor, nu contribuie la procurarea medicamentelor, achitarea facturilor la școală sau la cercuri de dezvoltare, ș. a.

A notat că, potrivit art. 63 din Codul familiei, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților, iar potrivit art. 74 alin. (1) și (3) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Dacă lipsește un contract prin care să fie stabilită pensia de întreținere a copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

A relatat că, în speță, nu există un acord între părți asupra cuantumului pensiei de întreținere, iar pârâtul nu participă la întreținerea copilului, astfel că, întru garantarea drepturilor minorilor se impune încasarea pensiei de întreținere pentru aceștia, pe cale judecătorească, or, obligația legală de întreținere a copilului este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale, etc. În asemenea condiții, își asumă obligația de a participa la întreținerea copiilor minori cu bună-credință.

A comunicat că, la data înaintării prezentei cereri, nu cunoaște date referitoare la locul de muncă al pârâtului și nici date privind veniturile, pe care acesta le înregistrează, considerent din care, reieșind din prevederile art. 76 alin. (1) din Codul familiei, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi stabilit într-o sumă bănească fixă plătită lunar.

A invocat că, pct. 5 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție privind practica judiciară de soluționare de către instanțele de judecată a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei, atenționează că, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă fixă, instanțele urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil.

A mai invocat că, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, valoarea minimului de existență pentru un copil minor între vârsta de 7-17 ani în orașele mari constituie 3 188,60 de lei. Altfel spus, pentru garantarea existenței copiilor minori cu vârsta menționată supra este necesar ca părinții să le asigure un minim financiar de 3 188,60 de lei lunar.

A relatat că, aportul său la îngrijirea și dezvoltarea copilului trebuie să fie egal cu cel al soțului potrivit art. 58 din Codul familiei. Aportul pârâtului trebuie să fie evaluat în bani din motiv că, căsnicia nu poate exista în continuare și din acest considerent, instanța trebuie să stabilească o proporție bănească diferențiată în dependență de aportul fiecăruia adus la educația și buna dezvoltare a copilului sau suma indicată de Biroul Național de Statistică reprezintă doar minimum de existență, însă minimum de existență în sensul stabilit prin lege nu prevede cheltuielile suplimentare necesare pentru dezvoltarea unui copil, precum procurarea cărților sau altor materiale necesare pentru dezvoltarea intelectuală, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc., activități necesare creșterii și evoluări psiho-emoționale echilibrate a copilului.

Solicită admiterea acțiunii, stabilirea domiciliului copilului minor, *****, născut la data de *****, cu mama Lina Aparatu și încasarea de la pârât în beneficiul său a pensiei de întreținere a copilului minor, ***** în mărime de 5 000 de lei lunar, calculată de la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei și a taxei de stat în sumă de 100 de lei.

La data de 25 aprilie 2023, Andrei Aparatu a depus cerere reconvențională împotriva Linei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

În motivarea acțiunii reconvenționale pârâtul a indicat că, la data de *****, urmare a relației de căsătorie dintre el și Lina Aparatu, s-a născut copilul *****, iar la data de 08 septembrie 2020, a fost desfăcută căsătoria încheiată între el și Lina Aparatu.

A menționat că, după desfacerea căsătoriei, copilul minor a rămas să locuiască împreună cu tatăl său timp de 10 luni de zile, apoi în ultima perioadă s-a stabilit amiabil un grafic, conform căruia copilul minor locuia într-o săptămână 4 zile cu un părinte și 3 zile cu altul, vacanțele anuale, la fel, fiind împărțite.

A susținut că, la data de 04 aprilie 2023, Lina Aparatu s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată împotriva sa, prin care a solicitat stabilirea domiciliului copilului cu mama și încasarea de la el a pensiei de întreținere a copilului minor în sumă fixă și a cheltuielilor de judecată.

A afirmat că, după ce a primit o copie de pe cererea de chemare în judecată, își exprimă dezacordul cu argumentele precum că, ar fi fost violent, nu ar contribui

financiar la creșterea copilului și nu-și dă interesul față de educarea copilului său, inclusiv cu pretențiile invocate în cerere, motiv din care înaintează prezenta cerere reconvențională împotriva Linei Aparatu, prin care pretinde la stabilirea domiciliului copilului cu el și obligarea mamei la plata pensiei de întreținere.

A relevat că, potrivit art. 63 alin. (1), (2) și (3) din Codul familiei, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

A invocat că, potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Consideră că, este în interesul suprem al copilului de a se afla anume în grija tatălui, dar nu a mamei, deoarece, ținând cont de sexul copilului, este firesc că, doar tatăl este în stare să îi ofere toată grija și suportul necesar pentru o creștere normală. Mai mult decât atât, după desfacerea căsătoriei în anul 2020, ***** a rămas să locuiască permanent împreună cu el timp de 10 luni, acesta fiind la moment mai atașat de el decât de mama sa. Ulterior, ei s-au înțeles că, zilele petrecute cu copilul să fie împărțite în mod egal și până în luna aprilie 2023 nu au existat careva neînțelegeri între părinți. Cu toate acestea, în anul 2023, Lina Aparatu s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune, prin care îl învinovățește că, ar fi violent, nu ar contribui financiar la creșterea copilului și nu și-ar da interesul față de fiul său, afirmații care nu corespund adevărului.

A declarat că, el este o persoană calmă, care niciodată nu a aplicat violența fizică sau psihică față de reclamantă sau față de copil, de la nașterea copilului manifesta un rol activ în creșterea și educarea acestuia din toate punctele de vedere, ceea ce se probează inclusiv prin următoarele fapte: asigurarea cu haine și încălțăminte de sezon în fiecare an; asigurarea regulată cu hrană și alimente; asigurarea copilului cu rechizite școlare și jucării după interesul acestuia;

petrecerea vacanțelor și organizarea zilelor de sărbătoare/naștere a fiului său; înregistrarea fiului la cursuri de înot; înregistrarea fiului la cursuri de Jiu-Jitsu Brazilian; înregistrarea copilului la cursuri de perfecționare în domeniul IT; crearea unui canal de youtube, unde fiul postează videoclipuri montate cu ajutorul tatălui său; susținerea și încurajarea fiului său de a deveni activ pe rețelele sociale; practicarea genurilor de activități după interesul fiului, robotica, inginerie, rețele sociale, IT, gătit; educarea și disciplinarea fiului său în spiritul respectării legii și a valorilor morale prin participarea la evenimente de plantare a pomilor; frecventarea cursurilor și procedurilor de masaj a spatelui și a coloanei vertebrale, din motiv că, ***** are probleme de sănătate legate de coloana vertebrală.

A comunicat că, are o mare importanță și faptul că, el dispune de condiții de trai mai bune decât ale mamei, astfel că, îi poate asigura fiului său un climat socio-economic mai bun, dat fiind faptul că este proprietar al bunului imobil cu suprafața de 33,3 m. p. din mun. *****, proprietar al bunului imobil cu suprafața de 33,4 m. p. din mun. *****și fondator și administrator al SRL „StyleBeard”, cu genul de activitate coafură, producție cinematografică, etc.

A susținut că, atât Lina Aparatu, cât și bunica copilului Antonina Raducan, din spusele copilului, aplicau des violența fizică față de fiul său, *****, povestind la școală că a fost lovit de bunica cu un furtun din cauciuc. La fel, a aflat de la fiul său că, după divorț, de obicei la zilele de naștere, banii primiți în dar de copil erau luați de către Lina Aparatu și cheltuiți în interesul acesteia, dar nu al copilului.

Acestea fiind spuse, consideră că, domiciliul copilului minor urmează a fi stabilit anume cu el, deoarece este angajat în câmpul muncii, dispune de loc de trai și condiții normale pentru creșterea copilului în mun. Chișinău, astfel că, doar el îi poate oferi fiului toate elementele unei dezvoltări normale, în deosebi grija și dragostea paternă.

A relatat că, potrivit art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat, iar potrivit art. 74 alin.(1), (2) și (3) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

A comunicat că, nu cunoaște despre faptul dacă, Lina Aparatu este angajată oficial în câmpul muncii sau dacă are vreo sursă de venit stabilă lunar, deoarece aceasta nu se împarte cu asemenea informație.

În această ordine de idei, a declarat că, părinții au atât drepturi, cât și obligații egale, iar el suportă lunar cheltuieli de întreținere a copilului minor, care depășesc ușor suma de 6 000 de lei (acesta fiind nivelul de asigurare materială a copilului).

Ținând cont de interesul suprem al copilului, care are dreptul la o dezvoltare și asigurare materială decentă și de obligația părinților de a împărți în mod egal povara întreținerii materiale a copiilor, consideră echitabilă încasarea din contul reclamantei a pensiei de întreținere a copilului minor anume în sumă fixă de 2 000 de lei lunar, pentru a asigura copilului o dezvoltare normală și firească, păstrând nivelul de asigurare materială de la moment.

În lumina acestor circumstanțe, consideră că, stabilirea unei îndemnizații de întreținere a copilului minor mai mică decît 2 000 de lei lunar, ar leza substanțial interesul copilului și l-ar pune pe el într-o situație materială mai defavorabilă, deoarece avea în grija sa copilul minor și urmează să suporte toate cheltuielile de cazare și întreținere.

A invocat că relevantă la caz este și informația Biroului Național de Statistică cu privire la valoare minimului de existență pentru un copil cu vârsta de pînă la 7-17 ani, stabilit pentru primul semestru al anului 2020, în mărime de 2 262,80 de lei pe lună, însă această sumă este în continuă creștere ca urmare a inflației și altor procese economico-sociale care duc în mod automat la creșterea prețurilor.

A mai invocat că, minimul de existență reprezintă volumul minimal de produse și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea vitalității omului, însă aceasta nu înseamnă în mod automat că, necesitățile copilului pot fi plafonate la acest minim de existență, or, copilul trebuie să se dezvolte în condiții normale, medii, păstrându-se cel puțin nivelul de dezvoltare de la moment, astfel că, cuantumul pensiei de întreținere urmează a fi determinat în dependență de necesitățile și interesul suprem al copilului minor.

Solicită admiterea acțiunii reconvenționale, stabilirea domiciliului copilului minor, *****, născut la data de *****, cu tata Andrei Aparatu și încasarea de la reclamantă în beneficiul său a pensiei de întreținere a copilului minor, ***** în mărime de 2 000 de lei lunar, calculată de la data depunerii prezentei cereri reconvenționale și până la atingerea majoratului de către copil și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, Lina Aparatu a depus referință la acțiunea reconvențională, în care a indicat că, în acțiunea reconvențională pârâtul a invocat că, ținând cont de sexul copilului, este firesc că, doar tatăl este în stare să îi ofere toată grija și suportul pentru o creștere normală.

Consideră că, astfel de declarații sunt exagerate, misogine și nu corespund realității sau/și la caz ***** locuiește împreuna cu mama și cu un alt frate.

A menționat că, relații între mama-copil sunt foarte bune, aceștia locuind împreună de la începutul vieții copilului și până în prezent, iar separarea copilului de către mama sa biologică va fi o traumă pentru copil pentru toată viața și în detrimentul interesului copilului.

A susținut că, la caz, stabilirea domiciliului cu mama va fi doar în interesul suprem al copilului.

A afirmat că, potrivit art. 3 și 9 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, imperativele asigurări celei mai bune protecții a intereselor copilului dispun de prioritate în raport cu interesele sau sentimentele părinților, motiv din care protecția, buna dezvoltare a copilului, inclusiv atașamentul sentimental și siguranța acestuia vor constitui circumstanțe determinate pentru instanță la stabilirea copilului minor.

A relevat că, afecțiunea de care are nevoie copilul minor la așa o vârstă fragedă i-o poate acorda prioritar mama, care va asigura o îngrijire, educație, ocrotire și dragoste corespunzătoare, cum și o face în continuare. Ea participă în mod regulat și direct în viața copilului, asigurându-l cu toate necesare.

A declarat că, analizând practica națională în cauze similare, se atestă că, mama va putea oferi o grijă exclusiv mai bună în interesul superior al copilului sau/și jurisprudența națională oferă prioritate în stabilirea domiciliului copilului cu mama cînd sunt mai mulți copii și doar în cazuri excepționale acesta poate fi stabilit altfel în coraport cu rapoartele autorităților tutelare sau probelor directe ce ar putea demonstra că, mama pune în pericol interesul superior al copilului.

A invocat că, în ceea ce privește faptul că, Andrei Aparatu ar fi achitat, conform contractului nr. 059t-c-21.1/s din 17 august 2021, cercuri de la IT Academia Step, suma de 2 268 de lei a fost achitată de ambii părinți, mai mult ca atât, prin anexele prezentate se atestă faptul că, pârâtul doar sub minimul posibil participă la dezvoltarea fizică și intelectuală a copilului minor sau la alte cheltuieli aferente pentru dezvoltarea copilului nu sunt nici demonstrate, nici probate și nici în realitate.

A mai invocat că, la acțiunea reconvențională au fost anexate careva capturări de ecran cu jucării, însă nu sunt anexate bonuri fiscale care ar confirma procurarea acestora, mai mult ca atât, acesteia fiind prezentate dintr-un internet magazin, procurarea este posibilă în mod exclusiv cu cardul bancar.

A comunicat că, educația unui copil nu se efectuează prin crearea unui canal de youtube sau în alte rețele de socializare. Educarea copilului la așa o vârstă fragedă este necesară în mod exclusiv cu socializare fizică și interacțiune cu

părinții sau/și semenilor vârstnici, cu participarea în mod activ spre respectarea orelor de dezvoltare intelectuală, cu verificarea temelor de la școală, etc.

A menționat că, pârâtul a anexat carnetul de dezvoltare a copilului care nu poate proba nimic, doar existența acestui act.

A susținut că, potrivit răspunsului din 04 iunie 2023, medicul curant a confirmat faptul că, minorul ***** se prezintă la necesitate/urgență în spital doar cu mama Lina Aparatu. Pe tatăl copilului Andrei Aparatu, medicul nu-l cunoaște. Astfel, prin proba administrată se atestă faptul că, tatăl copilului nu participă la activitățile copilului, mai ales în participarea la medic, cînd copilul este vulnerabil, astfel, prezenta acțiune reconvențională având un scop personal de răzbunare, iar atitudinea față de copil fiind una indiferentă.

A afirmat că, pârâtul a refuzat categoric să cumpere careva îmbrăcăminte școlară sau să efectueze careva cheltuieli suplimentare. Astfel, întreaga povară a căzut pe umerii său, care prin bonurile administrate se demonstrează faptul că, a procurat haine, îmbrăcăminte, rechizite pentru copilul său minor, ***** spre pregătirea de școală.

A relevat că, ea, la fel, are în proprietate bun imobil, copilul având condiții de trai foarte bune, fiind alături de mama și fratele său.

A declarat că, argumentele aduse de Andrei Aparatu precum că, bunica este una violentă, nu corespund adevărului, au caracter pur declarativ și în mod intenționat încearcă să inducă în eroare instanța de judecată sau/și la caz lipsesc careva probe ce ar demonstra cele invocate în contradictoriu cu art. 117 CPC.

A invocat că, luând în considerație că, stabilirea domiciliului copilului minor cu unul dintre părinți urmează a fi analizată sub aspectul unei ingerințe în dreptul la respectarea vieții de familie în sensul art. 8 CEDO, sau admisibilitatea ingerinței în dreptul garantat de art. 8 CEDO soților, cu ocazia stabilirii domiciliului copilului minor urmează a fi compatibilă regulii triplului test: măsura să fie în conformitate cu legea, să urmărească un scop legal și să fie necesară într-o societate democratică în scopul de a nu amplifica și a nu tensiona relațiile dintre fecior și mama, schimbarea bruscă a locului de trai al copilului, în condițiile actuale, ar putea avea un impact grav și negativ asupra stării psihice a copilului, interesul superior al copiilor nu este definit clar de către legiuitor, dar totuși se explică că interesul superior al copilului - asigurarea condițiilor adecvate pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului, ținând cont de particularitățile individuale ale personalității lui și de situația concretă în care acesta se află.

Cu privire la capătul de cerere privind încasarea pensiei de întreținere, consideră că, acest capăt de cerere este unul inadmisibil în prezenta speță sau/și suma de 2 000 de lei lunar solicitată este una neargumentată și neprobată în prezenta cauză.

A relevat că, suma pretinsă de pârât de a fi încasată cu titlu de cheltuieli de judecată și, anume, a cheltuielilor de asistență juridică nu și-a găsit confirmare, deoarece simpla anexare a bonului de plată, ce confirmă achitarea cheltuielilor de asistență juridică în instanță, fără a prezenta instanței un raport, prin care și-ar motiva cuantumul și cheltuielile pentru asistența acordată în cauza dată nu pot fi considerate ca cheltuieli de judecată rezonabile în raport cu volumul depus de către avocat, nefiind motivat nici cuantumul lucrului efectuat.

Din considerentele menționate supra și având în vedere faptul că, acțiunea reconvențională este neîntemeiată, consideră că, aceasta urmează a fi respinsă ca fiind una neîntemeiată.

Reclamanta Lina Aparatu și reprezentantul său, avocatul Bogdan Gangan, în ședința de judecată, au susținut acțiunea și au solicitat admiterea acesteia și respingerea acțiunii reconvenționale.

Pârâtul Andrei Aparatu și reprezentantul acestuia, avocatul Nicolae Chiriac, în ședința de judecată, au susținut acțiunea reconvențională și au solicitat admiterea acesteia și respingerea acțiunii inițiale.

Reprezentanții intervenienților accesorii Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, municipiul Chișinău, în ședința de judecată, nu s-au prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa lor.

Copilul minor ***** a fost audiat în ședința de judecată în prezența pedagogului Dina Petrova Cozac. El are 10 ani, este în clasa IV și învață la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din mun. Chișinău. Îi place să deseneze, să citească, să facă matematica cu tata, să se joace uneori la calculator și să se joace afară. Are un frate mai mare, care locuiește cu mama și care tot învață la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din mun. Chișinău, în clasa VIII. Locuiește în sect. Botanica, cu tata, este aproape de școală și nu întârzie. Începând cu 01 septembrie 2023, locuiește cu tata, la mama a locuit. El petrece timpul cu tata, se joacă împreună baschet, tenis, se joacă împreună la calculator, fac împreună mîncare, mănâncă împreună și se uită împreună la filme. Cînd are nevoie de ajutor, îi spune lui tata și el îl ajută. Cînd se duce la mama, se duc împreună în oraș, mama nu petrece așa mult timp cu el, deoarece vine tîrziu de la lucru. Cînd vine mama de la lucru, îi arată temele și se uită împreună la un film. Mama îl pedepsește, ori îl pune să citească mult, ori îi dă o palmă, ori îl înjură. Singur a decis să locuiască la tata. El știa dacă nu o să facă ce spune mama sau dacă o să greșească uneori, sunt moment cînd mama poate să-l bată și cu cureaua. Mama nu-l poate suna, deoarece nu are telefon. La școală vin mai des mama și bunica de pe tată. El preferă să locuiască cu tata. Dacă ar fi aceleași condiții și la tata și la mama, nu ar avea să aleagă. Cînd își face temele și întâlnește dificultăți, tata îl ajută. Fratele nu îi place să petreacă timpul cu el, la

lecții nu vrea să-l ajute, dacă îi impune mama, îl ajută. Vrea să locuiască la tata, el nu-l bate, îi explică dacă face o greșeală. Vreo 90% a stat la tata și vreo 10% a stat la mama. Eu așa am dorit să locuiesc la tata, nu i-a spus mama să se ducă sau tata nu mi-a spus să vin, la tata îi place mai tare.

Pedagogul Violeta Procopciuc se expune în concluzii. Întrebările au fost puse pe înțelesul copilului, dezvoltarea corespunde vîrstei, limbajul este adecvat, presiuni nu au fost făcute, copilul a fost sincer în declarații și consideră că, se va lua o decizie în interesul copilului.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, instanța de judecată consideră acțiunea inițială neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, iar acțiunea reconvențională întemeiată și care urmează a fi admisă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Iar, în conformitate cu art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de *****, din căsătoria încheiată între Andrei Aparatu și Lina Aparatu s-a născut copilul ***** (f.d.12).

La data de 06 aprilie 2023, Lina Aparatu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu ea și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, iar la data de 25 aprilie 2023, Andrei Aparatu a depus cerere reconvențională împotriva Linei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu el și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Conform art. 51 alin. (2) și (3) din Codul familiei, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii și conștiinței, la apărarea demnității și onoarei.

Conform art. 52 alin. (1) din Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu buneii, frații, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Art. 63 alin. (2) - (5) din Codul familiei prevede că, la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere şi avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți. În cazul în care lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanța de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuiește permanent. În cazul indicat la alin. (4), părintele care locuiește separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în considerație vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat, frecventarea studiilor/participarea la activități extrașcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.

Conform art. 16 și 17 din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului. Copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în orice altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Conform avizului-concluzie cu privire la evaluarea condițiilor social-locative, Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Botanica, mun. Chișinău a constatat că, tata Andrei Aparatu dispune de condiții necesare pentru creșterea, întreținerea, educația și instruirea copilului său, *****, născut la data de ***** (f. d. 63, 64).

Conform avizului privind examinarea condițiilor de trai ale Linei Aparatu, Comisia pentru protecția copilului din cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect. Centru, mun. Chișinău a constatat că, Lina Aparatu dispune de condiții satisfăcătoare de trai pentru creșterea și educarea copilului său, *****, născut la data de ***** (f. d.67, 68).

Potrivit art. 54 din Codul familiei, copilul are dreptul să-şi exprime opinia la soluționarea în familie a problemelor care îi ating interesele şi să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului se ține cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.

În ședința de judecată, în prezența pedagogului Dina Petrova Cazac, a fost audiat copilul minor, *****, care a declarat că, în prezent locuiește cu tata, singur a decis să locuiască la tata și vrea să locuiască cu tata.

Prin urmare, în speță, copilul minor *****, născut la data de *****, a ales cu care dintre părinți vrea să locuiască și, anume, cu tatăl Andrei Aparatu.

În această ordine de idei, instanța de judecată consideră necesar de a stabili domiciliul copilului minor, *****, născut la data de *****, cu tata acestuia, Andrei Aparatu.

Totodată, instanța de judecată reține că, stabilind domiciliul copilului minor cu tata, nu împiedică exercitarea dreptului mamei la întrevederi cu copilul, cât și participarea acesteia în educarea și creșterea copilului.

Conform art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Conform art. 74 alin. (1) din Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Totodată, conform art. 3 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

În sensul art. 18 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Situație similară este reglementată şi la art. 27 alin. (1) şi (2) din Convenție, care statuează că, statele părţi recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În această ordine de idei, se reține că, atât normele de drept prevăzute de Codul familiei, cât şi cele internaționale stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Conform art. 76 alin. (1) și (2) din Codul familiei, în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75.

Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Se reține că, starea materială reprezintă situația social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum şi a factorilor ce

influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

Starea familială definește conjunctura şi relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma „alte circumstanțe importante" extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).

Astfel, întru respectarea deziderateloe descrise mai sus, urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relații de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

La caz, se reține că, soluționând problema încasării pensiei de întreținere a copilului minor, *****, născut la data de *****, instanța de judecată are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării lui, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților lui și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

Or, după cum s-a menționat, dezvoltarea, creșterea şi educarea copilului sunt obligațiunile stricte ale ambilor părinți, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau nu cu copiii, într-o societate democratică interesele copiilor sunt primordiale.

Instanța de judecată ține să menționeze că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea acestuia, atât fizică, cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență. Or, pe lângă minimul de existență mai sunt și cheltuieli legate de frecventarea instituției preșcolare, procurarea hainelor, cheltuieli strict necesare creșterii şi evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Lina Aparatu în beneficiul lui Andrei Aparatu pensia de întreținere a copilului minor *****, născut la data de *****, în sumă de 2 000 de lei lunar, începând cu data adresării în instanța de judecată – 25 aprilie 2023 până la atingerea majoratului de către copil.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedura civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 24 aprilie 2023, pârâtul a achitat taxa de stat pentru depunerea cererii reconvenționale în sumă de 100 de lei,

iar la data de 20 februarie 2023, a achitat pentru expedierea somației în adresa Linei Aparatu suma de 16,30 de lei (f. d. 53, 54).

Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Lina Aparatu în beneficiul lui Andrei Aparatu cheltuielile de corespondență în sumă de 16,30 de lei și taxa de stat în sumă de 100 de lei.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1^1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit actului de descifrare a serviciilor de asistență juridică acordate în baza contractului nr. 003 din 06 ianuarie 2023, întocmit de către avocatul Nicolae Chiriac la data de 07 septembrie 2023 și bonului de plată nr. 085034 din 06 ianuarie 2023, pârâtul a achitat pentru serviciile de asistență juridică acordate de către avocatul Nicolae Chiriac suma de 10 000 de lei (f. d. 97, 98).

Analizând aportul avocatului Nicolae Chiriac la soluționarea speței, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Lina Aparatu în beneficiul lui Andrei Aparatu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei, sumă care este reală, necesară și rezonabilă.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de încasare a pensiei de întreținere.

Art. 87 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă prevede că, valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere.

Conform art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial taxa de stat se stabilește în mărime de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei şi nu mai mult de 25 000 lei pentru persoanele fizice.

În așa împrejurări, reținând prevederile legale menționate, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Lina Aparatu în beneficiul statului taxa

de stat în mărime de 720 de lei (2 000 lei×12×3%), pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere de la care Andrei Aparatu este scutit prin lege.

În conformitate cu art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se respinge acțiunea depusă de către Lina Aparatu împotriva lui Andrei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a cheltuielilor de judecată.

Se admite acțiunea reconvențională depusă de către Andrei Aparatu împotriva Linei Aparatu, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Se stabilește domiciliul copilului minor *****, născut la data de *****, cu tatăl acestuia Andrei Aparatu (IDNP *****).

Se încasează de la Lina Aparatu (IDNP *****) în beneficiul lui Andrei Aparatu (IDNP *****) pensia de întreținere a copilului minor *****, născut la data de *****, în sumă de 2 000 (două mii) de lei lunar, începând cu data adresării în instanța de judecată – 25 aprilie 2023 până la atingerea majoratului de către copil.

Hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere se execută imediat.

Se încasează de la Lina Aparatu (IDNP *****) în beneficiul lui Andrei Aparatu (IDNP *****) cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 (zece mii) de lei, cheltuielile de corespondență în sumă de 16,30 (șaisprezece lei 30 bani) de lei și taxa de stat în sumă de 100 (o sută) de lei.

Se încasează de la Lina Aparatu (IDNP *****) în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 720 (șapte sute douăzeci) de lei, pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere de la care Andrei Aparatu este scutit prin lege.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței,
judecătorul Tatiana Balan